

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

Estius, Wilhelm

Antwerpen, 1604

Capittel XXIX. Van noch andere spotterije die den ghevanghenen op eenen nacht aen-gheadaen is.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)

oock t'anderen tijden dick-wils hebben ghedaen. Want soo wanneer als sy meynden dat sy naer de doodt souden ghetrocken worden (d'welck seer dick-wils te doen was) t'elcker reysen begauen sy hun tot de heplighe ende salighe biechte/al-soo verre betrouwende opde bermhertigheydt Godts/ dat sy enen wel niet achter en lieten de remedien der sonden die sy heeft inne-ghestelt. Maer de soldaten ghenoech hebbende dat sy de ghevanghenē hadden verschyckit ghemaect/ ende eenighe van hen de cleederen uyt-geschudt/ als gheseght is/ en hebben voorder niet teghen hen verren voor- stelden.

CAPITTEL XXIX.

Van noch andere spotterije die den gevanghenen op eenen nacht aen-ghedaen is.

Mer den naer-volghenden nacht hebben weder-om sommighe vande soldaten/droncken ende sat vander tafelen op-ghelæen zijnde/ en naer hunne gewoonelijcke ongeschicktheydt inden kercker comende/ dus-danighe nieuwe boetse ende spel van dertelheydt aen-ghericht. Sy hebben de seligheusen twee en twee/ arm aen arm ghebonden/ den rechten arm vanden eenen/aenden sincken arm vanden anderen: ende al-soo ghebonden hebben sy se twee en twee achter malckanderen ghestelt en uyt den kercker ghelepdt als oft sy souden processie houden. Daer naer hebben sy hun heeten singhen/ segghende: Singht ghy Monicken. Nu gaet ghy dus heerlijcken ter doodt. Sy-lieden niet onghewilligh in al-sulcke goede saecke/ hebben (ghelijck ons verhaelt is) ghesonghen dien blijden vermaerden lof-sangh der H. Kercken/ wiens beginssel is: Te Deum laudamus. Daer was als-doen een on-

der de soldaten / die uyt geckernije dien seluen lofsangh alleen van t'beginssel totten eynde toe recht uyt ghesonghen heeft. Waer uyt wel te gheloouen is / dat dese oock eer-tijds een huyl-genoot vā onsen ghelooue ende tot den heplighen dienst op-gheheuen moeste gheweest hebben / die nu eplacen een goddeloose dienaer was gheworden om de onnossele Martelaers te verbolghen. De Martelaers dan worden met al-sulcken pompe uyt-geleydt tot het bollewerck van t' Casteel / daer sy hebben ghevonden een tafel lekkerlijck bereydt / ende daer aen eenighe Geusen sittende vzolijck t'samen dzinckende / ende dien nacht met goede ciere ouer-bzenghende. Al-doen is wel den sommighen ghevanghenen het vermoeden inne-gheballen / dat sy daer-om tot dit bancket waren ghebraght / op dat-men hen soude metten anderen doen eten ende dzincken / ende als sy wel ghetoeft souden zijn / ter-stondt soude als onredelijcke beesten de kele af snijden. Maer dese vzele was te vergeefs. Want het schijnt dat de soldaten in dit seyt anders niet veur-ghedadt en hebbē / dā op dat sy onder de wellustigheyt vā hun bancket hen oock souden vermaeckē met het aen-sien vande monickē als monsters vande nieuwe werelddt / ende dat sy souden bequamigheyt hebbē om met schimpen ende lasteringhen hummen boosen lust eenighsins te verladen. Nu op dat sy den grouwel des doodts in hen te meer souden doen op-rjisen / als oft sy oock daer deur eenigh vermaeck souden ghevoelen / voozdt-bzenghende terlinghen ende een verkeer-berdt / hebben gheseght : Spelet nu alle-ghelijck ende worpt den terlingh wie alder-eerst sal ghanghen worden / ende d'ander daer naer. Op dese schroomelijcke propositie heeft D. Nicolaes Dieck gheandtwoozdt : Wy en hoeven daer-om den terlingh

lingh te niet te werpen. Ick presentere my- seluen seer gheerne om alder-eerste te steruen. Ick wete veur- waer wel wat dattet is ghehanghen te worden/ want ick dat dese veur-ledene daghe gheproeft heb- be. Dit sprak hy met sijne ghewoonelycke vlijtig- heydt des herten. Als nu de lust van dese stampam- pers ende vande soldaten ghebluft was/ soo wier- den de Martelaers weder-om met de selue pompe gheleydt naer den kercker. Dan het waren alleene- lijk de seligteusen die al- dus gheleydt ende weder- gheleydt waren: want s' daeghs te veuren soo wa- ren d'ander ghevanghenen deur het belooppen van hunne vzienden upt den dupsteren kelder gheleydt in't opperste vanden hupse/ daer hun ghemackelijc- ker ghevanghenisse ende beter onder- houdt ghegunt was: hoe wel dat sy doock in dese plaetse vande quel- linghe der onghelchickter menschen niet heel vry en waren. Want al-daer is ghecomen een ketterische bozgher van Gorcom genoemt Laureys Tilman/ die v. Nicolaes den Pastoor met dese woorden seer leelijck ouer-gaen heeft: Zyt-dy nu wel ghedach- tigh hoe dat ghy som-tijds langhs der straten ghe- gaen hebt met uwen Mahomet (by welcken woord de wy som-tijds verstaen eenen af-godt: maer die hoof-wicht verstondt het alder-heylighste Sacra- ment des outaers) ende dat ghy veur-by ledet veur onse hupsen / inne-siende oft ghy ons met v gheliecht soudt vermoordt hebben / ende sloeght gade ofter pemandt sijn knieden niet en booghde op dat ghy hem soudt bedraghen ende aen-bzenghen in't perijc- kel van den hals te verliesen? nu zyt ghy selue ghe- vallen inde grachte die ghy ghegrauen hadt. Ghy meynde v PAPERJE hier te sonderen ende niet ghe- weldt te houden staende. Maer ick wieste wel beter/ te weten dat uwe af-goderije niet langhe due-
 H 5 ren

ren en soude. De welke ghelijck-se uyt gheheel Engelandt ende Duydtl-landt langhe gheiaeght is/ hoe soudt moghelijck gheweest hebben / dat ghy die hier soudt behouden? Op dese proposten en heeft H. Nicolaes niet oft seer luttel gheandtwoordt/ wel wetende dattet meer tijdt was te swijghen dan te spreken. Maer men seght dat dese mensche met noch eenen anderen borgher eenen zeep-sieder seer ghearbeydt heeft / dat alle Paven ende Monicken die te Gorcom waren souden van cante gheholpen worden. Dit zij ghenoech van t'ghene dat den ghevanghenen all-doen ouer-romen is.

CAPITTEL XXX.

Hoe H. Lenaerd op onser Vrouwen Besoekinghe dagh heeft ghepredikt.

S'Ander-daeghs op onser Vrouwen Besoekinghe gheboden heplighen dagh is Heer Lenard de Pastoor / ghelijck besproken was / ghecomen inde Parochie-kercke / die-men noemt de groote kercke om te prediken het woordt Godts / ende is ghesclommen opden cancel oft predik-stoel / van den welken hy in sijne sermoonen som-tijds plagh te segghen: Al-soo lange als ick op dit hout staen sal / en suldt-dy van my niet hoorzen van de bloote waerheydt. Daer was vele volchs / maer ick soude quajck connen segghen ofter onder hen meer bocken en woluen waren oft schapen om huns Pastoors sermoon te hoorzen. Vele warender ghecomen vande Geusche ghelintheydt / om die redene princijpallyck dat sy verwachteden de puere ende loutere predicatie van Godts woordt / ghelijck hun wys ghemaect was dat hy belouet hadde. Maer hy niet ontsiende de tegen-wozdigheydt van soo vele vanden /